

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-2

5.1.2026

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker i betongmur – plutselig skade?

Sikredes vannmagasinbygg fra 1998 ble skadet som følge av et steinras i desember 2023. Takstmann T besiktiget skadene og konkluderte med at bygningen hadde gamle sprekker, riss og tegn til kalkutslag i betongkonstruksjonen, i tillegg til nye skader som skyldtes raset. Foretaket avviste ansvar for sprekkskadene som takstmannen mente var gamle. Ifølge foretakets vurdering, var det sannsynlig at disse sprekkene skyldtes naturlige bevegelser over lengre tid. Sikrede anførte at sprekkene i muren var nye og hadde oppstått som følge av steinraset, og hun uttrykte bekymring over at sprekkene var i ferd med å utvide seg. Nemnda kom til at det ikke var dokumentert at de utvendige sprekkene hadde årsakssammenheng med steinraset, eller at de skyldtes en annen dekningsmessig skadeårsak.

Saksfremstilling

Saken gjelder uenighet om skadeomfanget etter en naturskade som rammet sikredes bygning.

Bygget er omfattet av en bygningsforsikring hos Fremtind Forsikring (heretter foretaket) med følgende aktuelle vilkårsbestemmelser:

4. HVILKE SKADER SOM ERSTATTES

4.1 FELLESREGLER

Med skade forstås også tap av ting, avbruddstap og utgifter nevnt i punkt 3.

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett.

- Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

- Forsikringen omfatter ikke skader som kan kreves erstattet i forbindelse med at det gjøres gjeldende mangelskrav mot sikrede fra ny eier av eiendommen

(...)

4.12 NATURSKADE

4.12.1 Skade som erstattes:

- Naturskade som direkte skyldes naturulykke i form av skred, storm, flom, stormflo, flodbølge, meteorittnedslag, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. Lov om naturskadeforsikring av 16.juni 1989 nr. 70.

(...)

4.13 ANNEN SKADE (KASKOSKADE)

Sikkerhetsforskrift – se punkt 5.2

Skade som erstattes:

- Annen skade på bygning ut over det som er nevnt i punktene 4.2 - 4.12.

- Kaskoskade, dvs. annen tilfeldig, plutselig ytre påvirkning ut over det som er nevnt i punktene 4.2 - 4.12.

(...)

Skade som ikke erstattes:

- Skade som består i svinn, svinnsprekker, flekker, riper, avskallinger o.l.
- Skade som skyldes utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, setninger, i grunnen eller bygget, jordtrykk, frost, tele, materialfeil, rust, korrosjon eller annen tæring, svak eller feilaktig konstruksjon eller uriktig montering.

(...)

Det gikk et steinras på sikredes eiendom i desember 2023, og et bygg som ble benyttet til vannmagasin ble skadet. Foretaket bekreftet dekning for skader som skyldtes raset, og engasjerte takstmann T for å avdekke skadeomfanget. Av skaderapporten fremgikk følgende:

Taket over vannmagasinet er knust, og det ligger en større stein inne i magasinet. Skaden har konsekvens for drikkevannsforsyningen til gården, også på kort sikt.

(...)

Det er observert en liten sprekk i betongkonstruksjonen mot vest, som sansynligvis har kommet etter denne hendelsen. Det er også en del andre eldre sprekker og symptom på noe tidligere lekkasje/fukttrekk gjennom betongkonstruksjonen.

Skaden ble utbedret, og det ble bygget nytt tak og nye trevegger over betongkonstruksjonen rundt vannmagasinet. Videre ble stein inne i magasinet fjernet.

I april 2024 tok sikrede kontakt med foretaket og spurte om ikke sprekkdannelser i byggets betongkonstruksjon skulle repareres. I den forbindelse tok takstmann T kontakt med sikrede og forklarte at det var en del utvendige sprekker i betongelementene før raset oppstod.

I mai 2024 tok sikrede kontakt med foretaket på nytt og opplyste om at hun hadde observert nye sprekker i betongen som hun mente hadde årsakssammenheng med raset. Foretaket besluttet derfor å sende takstmann T for en ny befaring. I ny rapport konkluderte T med følgende:

Omfanget av saltutsalg er identiske ved sammenligning av bilde tatt 19.12.23 og 14.05.24

Omfanget av sprekk i hjørne mot sydvest er identisk uten målbar forandring ved sammenligning av bilde tatt 19.12.23 og 14.05.24.

Registrering 14.05.24 har ikke avdekket at det er symptom på nye sprekker, eller sprekker som har utviklet seg. I sprekk mot sydvest er det ikke symptom på lekkasjer, og tanken er innv. tettet med betongtett.

Foretaket avslo sikredes krav om utbedring av de aktuelle sprekkene den 21.5.24 og viste til takstmannens påstand om at skadeomfanget var uendret siden den første befaringen. Videre viste foretaket til forsikringsvilkårenes unntak for «Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre».

Sikrede klaget på foretakets beslutning og uttrykte bekymring over at de utvendige sprekkene hadde utvidet seg.

Foretaket fastholdt sin tidligere vurdering, og saken ble klaget saken inn for Finansklagenemnda den 24.8.25.

Sikrede anfører at foretaket er ansvarlig for å dekke utbedring av de utvendige sprekkene i betongkonstruksjonen rundt vannmagasinet. Hun mener at sprekkene har årsakssammenheng med steinraset, og hun frykter at skadeomfanget vil forverres dersom sprekkene ikke utbedres.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for å dekke de utvendige sprekkskadene i byggets betongkonstruksjon. Sprekker og riss som var til stede før naturskadehendelsen er ikke omfattet av forsikringsdekningen. Det er ikke dokumentert nye sprekker/riss som følge av raset. Tatt i

betraktning at bygningen er fra 1998, er det sannsynlig at de utvendige sprekkene skyldes naturlige bevegelser og spenninger over tid.

Sekretariatets vurdering:

Nemndas sekretariat avgjorde saken i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Hvilke skader og tap som dekkes

Vi bemerker at hvilke skader og tap som forsikringsforetaket svarer for, og hvilke begrensninger som gjelder, avhenger av de gjeldende vilkår som er knyttet til forsikringsavtalen. Forsikringen dekker ikke begivenheter ut over de som er bestemt angitt i vilkårene. Den aktuelle forsikringen er med andre ord ikke noen 'all risk' forsikring, men en forsikring som dekker skade og tap ved bestemte begivenheter.

Sekretariatets vurdering

Det følger av sikker praksis at det er forsikringstaker som har bevisbyrden for at skaden skyldes et dekningsmessig forhold. Det er således du som forsikringstaker som må bevise eller sannsynliggjøre at skaden skyldes en årsak som er omfattet av vilkårene, jfr. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517. Finansklagenemnda Skade har også uttalt dette i flere avgjørelser, se eksempelvis avgjørelse **2025-559** hvor nemnda uttalte følgende:

Det følger av alminnelige bevisbyrdereregler at sikrede har bevisbyrden for at det er inntruffet et forsikringstilfelle som er omfattet av forsikringen, jf. bl.a. **Rt. 2002 s. 1517**.

Din forsikring dekker 'plutselig' skade. Slik forsikringsavtalens vilkår er bygget opp, er det et inngangsvilkår for dekning at skaden oppstod 'plutselig', jf. vilkårspkt. 4.1 Spørsmålet for Finansklagenemnda blir om du har sannsynliggjort at skaden oppstod 'plutselig'.

Forsikringsvilkårene definerer ikke når en skade har oppstått 'plutselig'. Formuleringen 'plutselig' betyr at skaden oppstår raskt i motsetning til over tid, men sier ingenting om hvor fort skaden må oppstå. I langvarig nemndspraksis har man som et utgangspunkt lagt til grunn at skade som skjer i løpet av en dag, må anses som plutselig. Skader som utvikler seg over lenger tid, vil dermed ikke oppfylle plutselighetskriteriet.

I en nylig avsagt høyesterettsdom, **HR-2024-2040-A**, uttaler førstvoterende følgende om begrepet:

Uttrykket 'plutselig' betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens Forsikringsrett side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket 'plutselig', mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se FinKN-2024-723. (avsnitt 53)

Den langvarige nemndspraksisen som Høyesterett her viser til, er bl.a. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020-640.

I din sak har foretaket erkjent ansvar for å dekke skade på vannmagasinet som er forårsaket av steinraset i desember 2023. Uenigheten dreier seg om skadeomfanget, da du mener at raset har forårsaket utvendige sprekker og riss, og du frykter at disse sprekkene kan utvide seg og føre til nye skader. Foretaket har lagt til grunn at de utvendige sprekkene, som du viser til, var til stede før steinraset oppstod. Ifølge foretaket, har disse sprekkene sannsynligvis utviklet seg over tid som følge av naturlige forhold.

Det foreligger en skriftlig fagkyndig uttalelse på saken som sier følgende om skadeomfanget på betongkonstruksjonen utvendig:

Det er observert en liten sprekk i betongkonstruksjonen mot vest, som sannsynligvis har kommet etter denne hendelsen. Det er også en del andre eldre sprekker og symptom på noe tidligere lekkasje/fukttrekk gjennom betongkonstruksjonen.

Slik vi forstår denne uttalelsen, har takstmannen vurdert de fleste utvendige sprekkene til å være av eldre dato og uten årsakssammenheng med den dekningsmessige skadehendelsen. Videre forstår vi det slik at de eldre sprekkene skyldes fuktopptrekk gjennom konstruksjonen, noe som indikerer at sprekkene har utviklet seg over lengre tid. Det er imidlertid ikke fremlagt dokumentasjon som direkte belyser sprekkenes utviklingstid. Det fremstår etter dette som like sannsynlig at sprekkene har oppstått over tid som følge av naturlige bevegelser i konstruksjonen, f.eks. ved gjentatt frysing og tining av vann, som at disse har oppstått

plutselig.

Slik saken er dokumentert, finner vi det ikke tilstrekkelig sannsynliggjort at de utvendige sprekkene har årsakssammenheng med naturskaden eller at de skyldes en annen dekningsmessig skadeårsak (bortsett fra sprekken på vestsiden som er medtatt i takstrapporten av desember 2023). Som nevnt, er det du som har bevisbyrden for at skaden skyldes en dekningsmessig årsak. Så lenge det ikke er fremlagt en skaderapport eller fagkyndig vurdering som sannsynliggjør at sprekkene har oppstått i løpet av en dag, kan vi ikke imøtegå foretakets konklusjon i denne saken.

Se også nemndsavgjørelse **2017-622**, hvor nemnda uttalte følgende om sikredes bevisbyrde knyttet til dokumentasjon av skaden:

Hvis sikrede skal ha ytterligere dekning må det fremlegges en takst som dokumenterer at det innhentede takstbeløpet er feil, jf. FinKN 2017-363. En slik takst foreligger ikke.

Etter dette finner vi at du ikke kan gis medhold.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om foretaket er ansvarlig for å dekke reparasjon av sprekkene i betongkonstruksjonen på sikredes vannmagasin.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).